ทฤษฎีตัวแบบการกำหนดนโยบายสามารถนำมาประยุกต์ในกระบวนป้องกันและจัดการวิกฤตอุทกภัย ได้แก่ ตัวแบบชนชั้นนำ ตัวแบบสถาบัน ตัวแบบทฤษฎีกลุ่ม ตัวแบบระบบ ตัวแบบทฤษฎีส่วนเพิ่ม และตัวแบบผสมผสาน ความซับซ้อน ความเป็นทางการ และการรวมอำนาจ รวมถึงองค์การแห่งการเรียนรู้ รวมถึงภาวะผู้นำและประสิทธิภาพในระบบการสื่อสารประสานงานเป็นแนวคิดทฤษฎีที่มีส่วนอย่างสำคัญในการกำหนดลักษณะโครงสร้างองค์การและการจัดการในสถานการณ์วิกฤต สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุณยากร)** (2547) ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดการขัดแย้งโดยพุทธสันติวิธีศึกษาวิเคราะห์กรณีลุ่มน้ำแม่ตาช้างจังหวัดเชียงใหม่" ผลการวิจัยพบว่า วิธีการหรือข้อปฏิบัติแบบกลางๆ ที่สามารถนำไปจัดการความขัดแย้งประกอบไปด้วยชุดวิธีใหญ่ๆ 7 ชุด กล่าวคือ การเจรจากันเอง การเจรจาไกล่เกลี่ย คนกลาง การไต่สวน การมีส่วนร่วม การใช้อนุญาโตตุลาการ การใช้กระบวนการทางศาล และการออกกฎหมาย ซึ่งชุดวิธีเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆ เช่น การประนีประนอม การโน้มน้าว การโอนอ่อนผ่อนตาม และการเผชิญหน้า

6.2 แนวคิด ทฤษฎีและหลักพุทธวิธีกับการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดพิจิตร

โดยเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาแบ่งออกเป็น 4 หมวด ทั้งนี้ได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการร่วมกัน โดยอาศัย หลักสัปปายะ 7 มาเป็นส่วนช่วยเสริมในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดความเหมาะสมขึ้น

1) การบริหารองค์กรที่ดีตามหลักสัปปายะ 7 องค์กรต้องมีสถานที่อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่ไปตั้งอยู่ในที่เสี่ยงภัยทางธรรมชาติหรือใกล้สถานที่อันตรายจากภัยอื่น ที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงาน สามารถเดินทางสัญจรไปในที่ต่างๆ ได้สะดวก ภายในองค์กรจะต้องมีการประชุม พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ บุคลากรในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญเฉพาะทาง มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการนำไปบริหารจัดการ องค์กรที่ดีนั้นต้องตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่ดีด้วย องค์กรจะต้องมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและมีเสถียรภาพในการปฏิบัติงาน

2) การบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษาตามหลักสัปปายะ 7 ต้องมีการพัฒนาแหล่งจัดเก็บน้ำให้ดีเพื่อรองรับน้ำที่มีตามฤดูกาลคือน้ำหลาก ต้องมีการขุดลอกคลองเพื่อทำทางน้ำให้สามารถไหลไปได้อย่างสะดวก มีการพูดคุยหรือเจรจาในการขอใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อสร้างแหล่งน้ำใหม่ มีคณะกรรมการลุ่มน้ำในระดับต่างๆ ขึ้นมาบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ให้เป็นรูปธรรม ให้ประชาชนมีน้ำในการอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีการกักเก็บน้ำในฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ

3) การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามหลักสัปปายะ 7 ประชาชนในพื้นที่นั้นต้องเสียสละพื้นที่บางส่วนเพื่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำด้วยการสร้างบ่อกักน้ำไว้ใช้เอง จะต้องมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ขวางทางน้ำ มีการเข้าร่วมประชุมกลุ่มร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อตกลงหรือมติร่วมกัน มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม และมีอำนาจหน้าที่ในการทำงาน กลุ่มต่างๆต้องได้ใช้น้ำอย่างเท่าเทียมกัน ร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมและรักษา